

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2681/2018
27.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Авлијаш, адвокат из ..., против тужених Завода за васпитање деце и омладине Београд, Драгана Роловића из ..., чији је заједнички пуномоћник Ненад Станковић, адвокат из ..., Републике Србије, Министарства унутрашњих послова и Министарства рада и социјалне политике, чији је законски заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ББ из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Веселин Мијајловић, адвокат из ..., ради дискриминације, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2499/2015 од 25.03.2016. године и ревизији тужиље изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж1 527/17 од 20.04.2018. године, у седници одржаној 27.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2499/2015 од 25.03.2016. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизији тужиље изјављена против решења Вишег суда у Београду Гж1 527/17 од 20.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9164/11 од 06.03.2013. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиље којим је тражила да се утврди да су тужени дискриминаторски поступали према њој, тако што је друготужени у својству директора првотуженог, поступајући по захтеву четвртотуженог, у својству координатора борбе против трговине људима, код трећетуженог и по захтеву петотуженог, у својству правног саветника у Министарству за рад и социјалну политику захтевао код трећетуженог да распореди тужиљу са радног места руководиоца Службе за координацију заштите жртава трговине људима, на радно место социјалног радника у РЈ Центар за смештај малолетних странаца без пратње, а све из разлога брачности тужиље са оптуженим лицем и публицитета о тужилји у дневним новинама. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље којим је тражила да се забрани туженима понашање из одредбе става првог изреке ове одлуке, као и даље вршење дискриминације, односно понављања исте под претњом принудног

извршења новачним кажњавањем. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се наложи првотуженом уклањање последица дискриминације по основу брачности са оптуженим лицем и по основу публицитета о тужилу у дневним новинама, тако што ће једнострано раскинути анекс 4 о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број .. од 19.10.2010. године и тужилу вратити на радно место руководиоца Службе за координацију заштите жртава трговине људима, под претњом принудног извршења новачним кажњавањем. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиле којим је тражила да се обавезу тужени да јој солидарно плате на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени душевни бол због повреде њеног угледа, части и права личности проузрокован дискриминацијом по основу брачности са оптуженим лицем и по основу публицитета тужиле у дневним новинама, новчани износ од 1.000.000,00 динара, са каматом од пресуђења до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се пресуда објави у средствима јавног информисања на терет тужених. Ставом шестим изреке, обавезана је тужилу да прво и друготуженом солидарно исплати на име трошкова поступка 412.875,00 динара, са каматом од пресуђења до исплате. Ставом седмим изреке, обавезана је тужилу да петотуженом на име трошкова поступка плати 216.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2499/2015 од 25.03.2016. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда и жалба тужиле одбијена, као неоснована. Ставом другим изреке, преиначено је решење Првог основног суда у Београду П 9164/11 од 21.11.2013. године и обавезана тужилу да туженој Републици Србији на име трошкова поступка плати 27.500,00 динара.

Решењем Другог основног суда у Београду П1 214/16 од 08.02.2017. године одбијен је предлог за понављање поступка тужиле од 10.05.2016. године, а решењем истог суда П1 214/16 од 29.06.2017. године исправљеним решењем истог суда од 27.12.2017. године, обавезана је тужилу да туженима Заводу за васпитање деце и омладине из Београда и Драгану Роловићу из ... солидарно накнади трошкове поступка у износу од 66.000,00 динара.

Решењем Вишег суда у Београду Гж1 527/17 од 20.04.2018. године, одбијене су, као неосноване жалбе тужиле и потврђена напред наведена решења.

Против напред наведених одлука донетих у другом степену тужилу је благовремено изјавила ревизије, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама овлашћења из члана 399. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.125/04, и 111/19), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилу је била у радном односу на пословима руководиоца у Служби за координацију заштите жртава трговином људима код туженог Завода за васпитање деце и омладине Београд почев од 21.04.2008. године. Након што је тужени Драган Роловић, директор туженог Завода за васпитање деце и

омладине Београд тужилји понудио измену уговорних услова рада, закључење анекса уговора о раду, који се односи на промену радног места, тужилја је са туженим Заводом за васпитање деце и омладине Београд закључила анекс 4 уговора о раду о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности 19.10.2010. године, којим је брисана тачка 2 уговора о раду од 21.02.2007. године и замењена новом тачком 2 која гласи „Запослена ће обављати послове социјалног радника у Заводу за васпитање деце и омладине Београд у РЈ Центар за смештај малолетних странаца без пратње родитеља и старатеља почев од 19.10.2010. године“. Тужени Драган Роловић, директор туженог Завода за васпитање деце и омладине Београд је самостално и без притиска донео одлуку да тужилју распореди на друго радно место, сматрајући да је то у интересу службе, туженог Завода за васпитање деце и омладине Београд али и у тужилјином интересу, с обзиром да је тужилја била изложена јавности и да је њено име било доведено у контекст организованог криминала, јер је у медијама објављена информација у којој се тужилјином име доводило у контекст организованог криминала. Тужени ББ и ВВ, службеници у Министарству унутрашњих послова и Министарству рада и социјалне политике нису вршили никакав притисак на туженог Драгана Роловића, али су сматрали да је премештај тужилје на друго радно место био у интересу службе, да је тужилја анексом уговора о раду од 19.10.2010. године распоређена у складу са својом стручном спремом и да је задржала исту зараду као и на претходном радном месту, те да је након премештаја тужилја у више наврата позивана да присуствује пројектима и семинарима, имајући у виду њен углед у заштити од трговине људима.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право, налазећи да поступање тужених није било дискриминаторско поступање у односу на тужилју.

Чланом 2. став 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09), прописано је да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиских лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности, или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Према члану 16. истог закона забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад и једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат као и на заштиту од незапослености. Из наведених одредби следи да су најбитније карактеристике дискриминације, прављење разлике које мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица.

Имајући у виду наведене законске одредбе и утврђено чињенично стање, да је тужени Драган Роловић, директор туженог Завода за васпитање деце и омладине

Београд, ради потребе ефикаснијег рада службе донео одлуку да тужиљу распореди на друго радно место, са одговарајућом стручном спремом и са истом зарадом, то су правилно нижестепени судови закључили да доношењем овакве одлуке није било неоправданог прављења разлике и неједнаког поступања према тужилји у односу на друге запослене, због неког личног својства тужиље, односно због брачности са лицем које је окривљено у кривичном поступку и због публицитета у медијама, осим тога тужилја је и након распоређивања на друго радно место у више наврата била позивана да присуствује пројектима и семинарима, имајући у виду њен углед у заштити од трговине људима. Унутрашња организација рада правног лица представља аутономно право тог правног лица, због чега се оно не може преиспитивати у судском поступку, већ суд само може ценити законитост одлуке о распоређивању на друго радно место, односно да ли је одлука донета у законитом поступку и од стране надлежног органа послодавца, међутим, незаконита одлука не мора представљати и дискриминаторско поступање послодавца према запосленом, већ је она дискриминаторска само у случају да је послодавац према једном запосленом неоправдано правио разлику у односу на остале запослене, на основу неког његовог личног својства, што у овом случају није реч.

Стога су неосновани наводи ревизије тужиље о погрешној примени материјалног права, с обзиром да из утврђеног чињеничног стања не следи да су тужени неоправдано тужиљу ставили у неповољнији положај у односу на друге запослене, а посебно имајући у виду да се из утврђеног чињеничног стања не може закључити да је због неког личног својства тужиље иста распоређена на друго радно место. Уосталом, тужилја је била поднела тужбу ради поништаја анекса 4 о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности од 19.10.2010. године, у ком поступку је цењена законитост истог.

Са напред наведених разлога, а с обзиром на то да је утврђено да тужени нису дискриминаторски поступали према тужилји, то су неосновани и остали захтеви тужиље, због чега је на основу члана 405. став 1. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење Вишег суда у Београду Гж1 527/17 од 20.04.2018. године на основу члана 399. у вези члана 412. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11), с обзиром да је тужба поднета 29.04.2011. године и да је поступак правноснажно окончан по одредбама Закона о парничном поступку који је важио у време подношења тужбе и нашао да ревизија тужиље није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није почињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 399. ЗПП.

Поступак у овој правној ствари правноснажно је окончан пресудом Првог основног суда у Београду П1 9164/11 од 06.03.2013. године, којом су одбијени као неосновани захтеви тужиље и то захтев којим је тражила да се утврди да су тужени дискриминаторски поступали према њој, на начин ближе описан у ставу првом изреке, као и захтеви тужиље којима је тражила да се забрани туженима такво понашање и даље вршење дискриминације, односно понављање исте, затим да се наложи

првотуженом уклањање последица дискриминације, тако што ће једнострано раскинути анекс 4 о утврђивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. .. од 19.01.2010. године и тужиљу вратити на радно место руководиоца Службе за координацију заштите жртава трговине људима, као и захтев да се обавезу тужени да јој солидарно плате накнаду нематеријалне штете и да се пресуда објави у средствима јавног информисања на терет тужених. Тужилца је поднела предлог за понављање поступка 10.05.2016. године, указујући да је надлежним органом на другачији начин правноснажно решено претходно питање на коме је одлука заснована, као и да је сазнала за нове чињенице на основу којих је за њу могла да буде донета повољнија одлука да су те чињенице и докази били употребљени у ранијем поступку, с обзиром да је пресудом Првог основног суда у Београду П1 15023/2010 од 10.04.2013. године и пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3959/13 од 13.02.2016. године поништен анекс уговора о раду и решено претходно питање – радноправна оправданост и законитост предметног распоређивања тужилце, а на коме су засноване и првостепена и другостепена пресуда и то тако што је утврђено да је премештај незаконит, као и да акт о систематизацији – Измене правилника о организацији и систематизацији радних задатака бр. .. од 28.09.2019. године, којим је брисано радно место на ком је радила пре премештаја, никада није ступио на снагу због не давања сагласности Владе.

По оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови одлучили када су одбили предлог за понављање поступка.

Предлог за понављање поступка је ванредни правни лек који се подноси против правноснажне одлуке, чија је сврха отклањање одређених недостатака у погледу чињеничног утврђења на коме је заснована одлука која се предлогом побија. Овај правни лек има за циљ да се у поступку који је покренут предлогом, осим наступања правноснажности, неправилна, односно незаконита судска одлука укине и поново расправе спорна питања и донесе правилна и законита одлука. Чланом 422. тачка 8. ЗПП прописано је да се поступак може поновити ако је накнадно пред надлежним органом правноснажно решено претходно питање (члан 12.) на коме је одлука заснована, док је тачком 9. истог члана прописано да се поступак може поновити ако странка сазна за нове чињенице или нађе или стекне могућност да употреби нове доказе на основу којих је за странку могла бити донета повољнија одлука да су те чињенице или докази били употребљени у ранијем поступку.

Сагласно наведеном, услов за понављање правноснажно завршеног поступка, применом члана 422. тачка 8. ЗПП је накнадно решено претходно питање у другом поступку које се тиче постојања неког права или правног односа, док је услов за понављање поступка у смислу тачке 9. истог члана истицање само оних чињеница које нису истицане у ранијем поступку и за које странка није знала до доношења правноснажне судксе одлуке, а које су постојале у време трајања тог поступка, с тим што је неопходан услов за понављање поступка и да се ради о таквим новим чињеницама и новим доказима које би могле утицати на повољнију одлуку по странку да су били употребљени у ранијем поступку.

Предлог за понављање поступка тужилца је засновала на правноснажној пресуди Првог основног суда у Београду П1 15023/2010 од 10.04.2013. године, којом је поништен анекс 4 о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 19.10.2010. године, па је стога правилан закључак нижестепених судови да нису испуњени услови за понављање правноснажно окончаног поступка, с обзиром да је

утврђено да тужени нису дискриминаторски поступали према тужиљи када су је распоредили на друго радно место, а самим тим што је утврђено да је незаконита одлука о распоређивању на друго радно место не подразумева да је постојало дискриминаторско поступање тужених према тужиљи, већ би она била дискриминаторска само у случају да су тужени према тужиљи неоправдано правили разлику у односу на остале запослене, на основу неког њеног личног својства.

Наводи ревизије да је тужилжа сазнала да акт о систематизацији – Измене правилника о организацији и систематизацији радних задатака бр. .. од 28.09.2019. године, којим је брисано радно место на ком је радила пре премештаја, никада није ступио на снагу због недавања сагласности Владе, су без утицаја, с обзиром да је правноснажном пресудом одбијен као неоснован захтев тужилже којим је тражила да се утврди да су тужени дискриминаторски поступали према њој, а стим у вези и захтев за отклањање последица дискриминације, па се стога не ради о новој чињеници и новом доказу који би могао утицати на повољнију одлуку по тужилжу да је био употребљен у ранијем поступку.

Стога је правилан закључак нижестепених судова да нису испуњени услови за понављање поступка применом члана 422. тач. 8.и 9. ЗПП, па се неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права у поступку одлучивања о предлогу за понављање поступка.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке на основу члана 412. став 5. увези са чланом 405. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић